446

F

77

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

DISSERTATIO JURIDICA QUARTA

DE

CAUSIS OBLIGATIONUM

Quam

FAVENTE DEO T. O. M.
SUB PRÆSIDIO
D. JOANNIS ORTWINI WESTENBERGII J.U.D.
Ejuſdemque Facultatis in Illuſtri DUCATUS
GELRIAE & COMITATUS ZUTPHANIAE
Academia, quæ *Harderovici* eſt
Profeſſoris Ordinarii.

Publicæ Diſquiſitioni ſubjicit
LEONARDUS VAN HETEREN, Hagâ-Batavus.
Ad diem 21 *Junii. horis locoque ſolitis.*

Kw 446 F 77

Koninklijke Bibliotheek 's Hage.

HARDEROVICI,
Apud ALBERTUM SAS, Academiæ Ducatûs Gelriæ
& Comitatûs Zutphaniæ Typogr. cIↄ Iↄcc.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

PATRIÆ,

PATRONIS,

FAUTORIBUS,

ATQUE

AMICIS.

Hanc Diſſertationem Juridicam, ea, qua par eſt, obſervantia

D. D. D.

LEONARDUS VAN HETEREN,
Reſpondens.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

DISSERTATIO JURIDICA QUARTA.

DE

CAUSIS OBLIGATIONUM

CAPUT I.

§. 1. SUperiori Diſſertatione, planiſſime, niſi fallor, oſtenſum eſt, in Lege 32. *ff. de reb. cred.* negotium eſſe ſeu *Cauſæ figuram*, quæ ad *Contractus* vel *Quaſi-Contractus*, *Maleficia* vel *Quaſi-Maleficia* referri nequit, adeoque ob ſolam æquitatis rationem obligationem ex ea naſci & actionem.

§. 2. Cumque Actio ibidem conceſſa nomine careat, neque alia quam *Condictio ex Lege* eſſe poſſit, uti vidimus *d. Diſſert.* 3. *cap.* 4. ratio ordinis exigere videtur, ut de *Condictionibus ex Lege*, (quas omnes ex *Variis Cauſarum figuris* cum *Hahn. ad Weſ. ad t. ff. de condict. ex Leg. n.* 5. *in f. Bockelm. Tr. de Act. Cap.* 3. *part.* 9. §. 15. naſci cenſemus) porro videamus.

§. 3. Eſt autem *Condictio ex Lege*, *Actio perſonalis, Civilis, ſtricti juris, competens ad id, quod debetur ex obligatione, quam Lex nova introduxit, ſed de genere actionis, quo experiundum, nihil cavit. l. un. ff. de condict. ex Leg.*

§. 4. Ut itaque *Condictio ex Lege* locum habeat, neceſſe eſt 1. Ut *Obligatio* quædam nova Lege *intro-*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

ducta ſit. d.l.un. ſeu ut factum aliquod nova Lege ita probatum ſit, ut ex eo obligatio oriatur & actio.

§. 5. II. Debet Obligatio hæc introducta eſſe *Lege. d.l.un.*

§. 6. *Legis* vocabulum πολύσημον eſt. Vel enin *Lex latiſſime* pro *omni Jure* ponitur quo utimur in Rep. ut & ipſum Jus non ſcriptum comprehendat v. *l.* 6. *ff. de J. & J. Cic.* 2. *de Leg.* Vel *late* pro *omni Jure Scripto l.* 1. *l.* 32. *pr. ff. LL. l.* 1. §. 1. *ff. de offic. ejus cui mandat. eſt juriſd.* ut & Jus Honorarium complectatur. *l.* 1. §. 2. *ff. unde cogn. Paul. rec. ſent. l.* 3. *t.* 3. Vel *ſtricte*, pro *ea Juris ſcripti ſpecie quam Populus Romanus Senatorio Magiſtratu rogante conſtituebat.* §. 4. *J. de jur. Nat. G. & C.* Vel denique *ſtrictiſſime* pro Lege xii. Tab. *l.* 7. §. 14. *ff. de pact. l.* 13. *in fin. de S. P. R. junct. l.* 8. *ff. eod. l.* 18. *ff. qui teſtam. fac. poſſ. l.* 5. *in f. ff. de acq. her. junct. l.* 1. *ff. de curat. furios. l.* 6. §. 1. *ff. de re jud.*

§. 7. Sed iſtæ ſignificationes non ſunt hujus loci. *Lex* enim in *d. l. un.* (ut & in *l.* 6. *ff. de pact.*) ſenſu quidem latiori, a ſuperioribus tamen diverſo, pro *Jure ſcil. Civili*, *quatenus Prætorio opponitur v. l.* 7. *pr.* & §. 1. *ff. de J. & J.* accipi videtur. Nam ſi Jure Prætorio obligatio introducta ſit, non *Condictio ex Lege*, ſed *Actio in factum* locum habet. *l.* 11. *ff. de Præſcript. verb.* Quæ *Legis* ſignificatio multis negligitur.

§. 8. III. Debet obligatio introducta eſſe Lege *nova d. l. un.*

§. 9. *Novum* (quod in jure noſtro etiam varie accipitur) ut plurimum ei quod antiquum eſt opponitur. *v. l.* 4. *ff. de reb. cred. l.* 11. *ff. de trit. vin. ol. l.* 1.

§. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

§. 11. 13. *ff. de nov. op. nunc.* Et quidem in ſpecie *Novæ Leges* & *Jus novum* aliquando id dicitur, quod poſt LL. XII. Tabb. introductum eſt *l. 7. ff. de cap. min. l. 1. 2. 3. ff. de hered. pet.*

§. 10. Eodemque ſenſu *Lex nova* hoc loco intelligenda eſt. Ex LL. XII. Tabb. enim actiones & formulæ ſolennes jam olim erant compoſitæ. *l. 2. §. 6. ff. de Or. Jur. Bach. Tr. de Act. Diſp. 4. th. 14. Struv. exerc. J.C. 18. th. 57. Lauterb. Coll. ad t. ff. de cond. ex Leg. th. 5. Bockelm. ad. d. t. §. 3.*

§. 11. IV. Requiritur, ut obligatio nova Lege ita introducta ſit, *ut de genere actionis, quo experiundum, nihil cautum ſit. d. l. un.*

§. 12. Quod tamen non tam de ipſo nomine actionis omiſſo, quam de non expreſſa natura & forma rei accipiendum eſt; uti *cap. ult.* monebimus.

§. 13. Sive autem verba Legis, qua obligatio introducitur, ad partem dirigantur, ſive ad Magiſtratum ſeu Judicem, nihil intereſt. *l. 1. C. de cond. ex Leg. Hahn. ad Weſ. ad d. t. de cond. ex Leg. n. 3. Lauterb. d. l. th. 3.*

§. 14. Sed exemplis res fiet clarior. Uſus enim harum *Condictionum* late patet. Adeo ut, ſi *Jure Canonico, novis Principum Conſtitutionibus, Statutis,* vel *Conſuetudine,* obligatio quædam introducta vel confirmata ſit, ad exemplum *Condictionis ex Lege, Condictio ex Canone, Conſtitutionibus Principum, Statutis,* vel *Moribus* ſeu *Conſuetudine,* concedenda ſit. *Huber. præl. ad. d. t. de condict. ex leg. n. 3. 4. Bockelm. ad d. t. §. 3. Hahn. ad Weſ. d. t. n. 5. Struv. d. Exerc. 15. th. 58. Lauterb. ad. d. t. th. 9.*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

CAP. II.

§. 1. ET Jure quidem noſtro, primum ſibi locum vindicare poſſe videntur *Condictiones* quæ naſcuntur ex *Pactis legitimis*.

§. 2. Eſt autem *Pactum Legitimum* ſeu *Conventio Legitima, conventio nuda, quæ Lege aliqua ſpeciali, ad inducendam vel tollendam obligationem, confirmata eſt. l. 6. ff. de pact.*

§. 3. *Pacta Legitima, nuda* eſſe, apparet ex *l. 30. ff. de uſur.* ubi pactum, ex quo, uſuræ pecuniarum creditarum debentur civitatibus, aperte *nudum* dicitur. Quod tamen *Legitimum* eſſe, negari nequit, ſtatimque pluribus dicetur. Ut adeo errent DD. qui *Pacta Legitima*, nudis opponenda ſtatuunt.

§. 4. Cum itaque ex *nudo pacto* jure noſtro actio neque detur, neque ipſo jure tollatur *l. 7. § 5. ff. l. 10. C. de pact. l. 27. §. 2. ff. de pact.* v. *Diſſert. de Cauſ. oblig. 1. cap. 4. §. 24. 25.* multa tamen eſſent negotia, quæ, ob ſingularem æquitatis rationem, exigere videbantur, ut in us ex quavis conventione actio daretur vel tolleretur, ſpeciali confirmatione, ad producendum hunc effectum, opus fuit.

§. 5. In quo *Pacta Legitima* a *Contractibus* maxime differunt, quippe qui Jure quidem civili probati, & in genere recepti §. 1. *J. de Obl.* nulla tamen ſpeciali Lege confirmati ſunt. *Bach. ad τὰ πρωτ. ad t. de pact. Cap. de Pact. Legit. n. 1. 2. Vin. de Pact. Cap. 4. §. 1.*

§. 6. Cum vero in *d. l. 6. ff. de pact. Pacta Legitima* ſpeciali Lege confirmari dicantur, quæri iterum hic ſolet,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

ſolet, quomodo verbum *Legis* in *d. l.* 6. accipiendum ſit.

§. 7. Plerique *Legem* in *d. l.* 6. in lata ſignificatione, ut & Jus Prætorium comprehendat, accipiendam ſtatuunt. *Bockelm de Act. c.* 3. *p.* 9. §. 1. *Lauterb. Coll. ad t. de pact. th.* 31. *Struv. Exerc. J. C.* 6. *th.* 19. *Vin. de pact. c.* 4. *n.* 7.

§. 8. Sed verius videtur, per *Legem* ibi intelligi Jus Civile, quatenus Juri Honorario opponitur. Uti monere cœpimus. *Cap.* 1. §. 6.

§. 9. Confirmantur ſane etiam pacta quædam Jure Prætorio, veluti Pactum Hypothecæ *l.* 17. §. 2. *ff. de pact.* & Conſtituti. *l.* 1. *ff. de pec. conſtit.* Quin & Edictum Prætoris Legis non tantum vim & effectum habet, ſed & ſub nomine Legis aliquando venit *l.* 1. §. 2. *ff. un. cognat. Paul. L.* 3. *ſent. T.* 3. *Cic.* 3. *in Ver.* Pacta tamen illa *Legitima* propie dici nequeunt, neque *Paulus* JC. in *d. l.* 6. *de pact.* ſub *Pactis Legitimis* intellexiſſe videtur. Tum quia *Paulus* in *d. l.* 6. vocem *Legis* ad SCta quidem, non vero ad Edictum Prætoris extendit. Tum quod idem *Paulus* exemplum Pacti, quod Prætor confirmavit, *in l.* 17. §. 2. *ff. de pact.* proponens notanter ait, *de pignore* JURE HONORARIO *naſcitur pacto actio.* Tum denique, quod ea quæ ex Jure Prætorio originem trahunt, in Jure noſtro ab iis quæ ſunt ex Legibus civilibus, fere ſeparari ſoleant. Add. *Bach. ad Tr. V.* 1. *D. VI. th.* 2. *lit. D. ad* τὰ πρωτ. *ad t. d. pact. cap. de pact. Legit. n.* 6.

§ 10. Sunt autem *Pacta Legitima* uti ex ipſa deſcriptione apparet alia *Obligatoria*, alia *Liberatoria*.

§. 11.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

§. 11. Sed *Liberatoria*, de quibus vid. *l.* 17. §. 1. *l.* 27. §. 2. 4. *ff. de pact. l.* 7. §. 14. *in f. eod. l.* 11. §. 1. *l.* 17. §. 6. *ff. de injur.* non ſunt hujus loci.

§. 12. *Obligatoria*, ex quibus ſcil. Actio naſcitur, in Legibus noſtris occurrunt varia.

§. 13. Et 1. quidem ſpeciali quadam Lege confirmatum eſt *Pactum, de uſuris creditarum pecuniarum Civitatibus ſolvendis. l.* 30. *ff. de uſur.*

§. 14. Quod ſumma æquitatis, & utilitatis publicæ ratione placuit. Ne ſcil. Civitates, dum per Adminiſtratores pecuniam credunt, ex negligentia eorum & imperitia, damnum ſentiant, quod uſuras pacti tantum, non etiam ſtipulati eſſent.

§. 15. II. *Pactum, quo promiſſum fœnus nauticum.* De quo *Paulus* JC. in *l.* 7. *ff. de naut. fœn. In quibuſdam contractibus etiam uſuræ debentur, quemadmodum per ſtipulationem. Nam ſi dedero decem trajectitia, ut ſalva navi ſortem cum certis uſuris recipiam, dicendum eſt, poſſe me ſortem cum uſuris recipere.* add. *l.* 5 §. 1. *ff. eod*

§. 16. Ratio poſita eſt in ſortis periculo, quod creditor in ſeſe ſuſcipit; propter quam & centeſimæ uſuræ in pecunia trajectitia admiſſæ ſunt. v. *l.* 3. 4. 5. *ff. de naut. fœn. l.* 1. 2. *C. eod.*

§. 17. Licet autem incertum ſit, quarum Legum auctoritate dicta Pacta confirmata ſint, ſufficit tamen ex *dd. ll.* conſtare, contra juris rationem utrumque conſtitutum eſſe jure ſingulari, adeoque ſpeciali aliqua Lege vel conſtitutione illa probata eſſe. Regulariter enim & jure communi uſuræ fœnebris pecuniæ, citra vinculum ſtipulationis, non debentur. *l.* 24. *ff. d. præſcr. verb. l.* 5. §. 2. *ff. de ſolut. l.* 3. *C. de uſur. Vin. de pact. cap.* 4. *n.* 2.

§. 18.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

§. 18. Errant itaque qui hæc Pacta non ad *Legitima*, ſed *Adjecta* referunt. *Pacti* enim non tantum in genere in *l.* 30. *ff. de uſur.* fit mentio, ſed & uſuræ in ſtricti juris contractibus ex pacto in continenti adjecto non debentur *l.* 3. *C. de uſur. l.* 6. *in fin. C. ſi cert. pet. l.* 11. §. 1. *ff. de reb. cred.* Quia pacta adjecta contractibus ſtricti juris non inſunt, neque pars eorum fieri poſſunt. *l.* 7. § 5. *ff. de pact.* add. *Bockelm. de Act. cap.* 3. *p.* 9. §. 13. *in fin. Bach. ad τὸ πρωτ. t. de pact. C. de pact. Legit. n.* 9.

§. 19. Falluntur etiam qui putant tempore *Pauli* JCti, *Pacta Legitima*, quæ quidem actionem producerent, nulla adhuc fuiſſe. Contrarium enim tum ex *d. l.* 30. *ff. de uſur. l.* 7. *ff. de naut. fœn.* tum *ex. l.* 12. *C. de uſur.* manifeſtum eſt. ubi Imp. Alexander, cui *Paulus* JC. a Conſiliis fuit, acceſſionem frumenti vel hordei mutuo dati, præſtari jubet; uti ſtatim pluribus videbimus. Et quomodo quæſo *Paulus* in *d. l.* 6. *Pactorum Legitimorum, ex quibus actio naſcitur*, potuit facere mentionem, ſi nulla talia eo tempore fuiſſent cognita? Imo probata talia pacta, jam dudum ante *Pauli* tempora, fuiſſe, docet *l.* 5. §. 1. *ff. de naut. fœn.* quæ ex *Scævolæ lib.* 6. *Reſponſ.* excerpta eſt. Floruit enim *Scævola* JCtus maxime ſub M. Antonino Philoſopho *v. Capitolin. in Anton. Philoſ. c.* 11. *Bertrand. de Juriſperit. p. m.* 104. *& ſeqq.* G. *Grot. de vit. JCtor. l.* 11. *c.* 8. *p.* 160. *Paulus* JC. autem ſub Alexandro Severo, ut docet *Lamprid. in Vit. Alexand. c.* 26. *Bertrand. d. tr. p. m.* 143. *Grot. d. tr. l.* 2. *c.* 10. *p.* 181.

§. 20. Conſtitutionibus Principum confirmata ſunt, & quidem 1. *Alexandri*, *Pactum quo promiſ-*

ſæ ſunt uſuræ frumenti mutuo dati. Frumenti vel hordei mutuo dati (ait Imp.) *acceſſio ex nudo pacto præſtanda eſt. l. 12. C. de uſur.*

§. 21. Quod quidam ideo placuiſſe volunt, quia eorum, quæ in quantitate conſiſtunt, uſus, ad vitam tolerandam & conſervandam, magis ſit neceſſarius, quam pecuniæ numeratæ: & proinde invitandi fuerint creditores, ut haſce ſpecies eo facilius crederent.

§. 22. Alii, quia ejuſmodi mutuum ut plurimum contrahant agricolæ, quibus, æquum non fuerit, propriam ſimplicitatem fraudi eſſe, ſi pacti uſuras, non etiam ſtipulati eſſent. *Chaſſan. in Comm. ad Reſcript. Alex. Sev. ad d. l. 12. C. de uſur.*

§. 23. Sed magis placet eorum ſententia, qui hoc ideo conſtitutum volunt, quia pecuniæ numeratæ publica & perpetua eſt æſtimatio *l. 1. ff. de cont. emt. l. 3. ff. de in lit. jur. l. 3. ff. de eo quod cert. loc.* Rerum autem fungibilium, uti frumenti, hordei, tritici, vini olei &c. incertum eſt pretium, propter temporum locorumque varietatem. *l. 63. §. fin. ff. ad L. Falcid. d. l. 3. ff. de eo quod cert. loc.* §. 33. v. *Quæ utilitas. J. de act.* Eleganter *Plin. lib. 33. c. 13. Pretia rerum quæ uſquam poſuimus non ignoramus alia in aliis locis eſſe & omnibus pene annis mutari, pro ut navigationes conſtiterint, aut uti quiſque mercatns ſit, aut aliquis prævalens manceps annonam flagellet.*

§. 24. Quod & confirmatur per Reſcriptum *Philippi* in *l. 23. C. de uſur.* ex quo apparet, propter incerti pretii rationem graviores etiam uſuras hic admiſſas eſſe. Aperte Græci, ἐπὶ καρπῶν δανειζομένων ἔξεστι καὶ πλέωνα τόκον ἐπερωτᾷν, διὰ τὸ ἄδηλον τῶν καρπῶν. *Harnenop. L. 3. T. 7. §. 24.*

§. 25. II. Conſtitutione *Theodoſii* & *Valentiniani*, *Pactum, quo dos marito promittitur.* De quo Impp. in *l. 6. C. de dot. promiſſ. Ad exactionem dotis, quam ſemel præſtari placuit, qualiacunque ſufficere verba cenſemus, ſive ſcripta fuerint, ſive non, etiamſi ſtipulatio, in pollicitatione rerum dotalium, minime fuerit ſubſecuta.*

§. 26. Cujus juris rationem in favore matrimonii conſiſtere, nemo non intelligit. arg. *l. 1. ff. ſolut. matr.*

§. 27. *Connanus* quidem *l. 5. c. 3.* nec non *Donellus ad l. 10. C. de dot. promiſſ. Pactum de dote præſtanda* contractui innominato *Facio ut des* adſcribendum ſtatuunt. Sed ſine fundamento. Nullum enim hic ſubeſt συνάλλαγμα, ſeu cauſa civilis obligandi, quæ contractui innominato locum faciat. Uti pluribus oſtendit *Bachov. ad τὰ πρωτ. ad t. de pact. cap. de Pact. Legit. n. 5. Vin. de Pact. cap. 4. n. 4.*

§. 28. Male tamen idem *Bachov.* nec non *Vin. dd. ll.* iſtud. per *l. un. C. de rei uxor. act.* mutatum cenſent; dum volunt *d. l. un.* actionem ex ſtipulatu dari marito pro exigenda dote, licet nulla ſtipulatio interceſſerit, adeoque dictæ *l. 6. C. de dot. promiſſ.* poſt *d. l. un.* nullam amplius utilitatem eſſe.

§. 29. Imperator enim in *d. l. un.* de mutatione antiquæ *Actionis rei uxoriæ* ſollicitus eſt, ejuſque loco *Actionem ex ſtipulatu*, licet nulla ſtipulatio interceſſerit, uxori, contra maritum concedit, ad dotem repetendam, non vero etiam marito, contra uxorem aliosve promittentes, ad dotem promiſſam exigendam. Neque in contrarium me movet. *d. l. un. §. 1. v. Nihil enim prohibet, & ſi ſine Scriptis dos vel detur, vel*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

promittatur, vel ſuſcipiatur, ſimili modo intelligi factam ſtipulationem, & hypothecam ex utraque parte, quaſi fuerit Scripta. Verba enim iſta non ſunt captanda v. *l. pen. ff. ad exhib.* ſed de hypotheca tacita ex utraque parte accipienda; de qua paulo ante dixerat, *ita & in hujuſmodi actione damus ex utroque latere hypothecam, ſive ex parte mariti pro repetitione dotis, ſive ex parte mulieris pro ipſa dote præſtanda.* Ad quæ, ſequentia illa referenda & reſtringa ſunt. v. *Wiſſ. ad d. l. 6. C. de dot. promiſſ. Stryck. de inveſtigand. act. ſect. 1. memb. 3. §. 32.*

§. 30. Quæ ſi accuratius conſideraſſet *Vinn. d. l.* verba *d. l. un.* expreſſe repugnare, forte non dixiſſet.

§. 31. III. Conſtitutione Imp. *Juſtiniani, Pactum donationis, in præſens conceptum. l. 35. §. ult. C. de don. Nov. 162. c. 1. §. 1.*

§. 32. Cujus rationem ipſe reddit Imp. dum inquit, *cum in arbitrio cujuſcunque ſit, facere quod inſtituit, oportet eum vel minime ad hoc proſilire, vel ſi ad hoc venire properaverit, non quibuſdam excogitatis artibus ſuum propoſitum defraudare, tantamque indevotionem, quibuſdam quaſi legitimis velamentis, protegere. d. l. 35. §. ult.*

§. 33. Quod ſi pactum donationis in futurum conceptum ſit, veluti ſi quis dixerit *donabo tibi centum aureos*, manebit jus vetus, neque ex nuda hac pollicitatione promittens ex *d. l. 35.* magis obligatur, quam ante. arg. *l. 32. §. 6. C. de appell. l. 27. C. de teſtam. Vin. de pact. c. 4. n. 5.*

§. 34. IV. Conſtitutione ejuſdem Imp. *Juſtiniani, Pactum, quo uſuræ Argentariis nudo pacto promiſſæ ſunt. Nov. 136. c. 4.*

§. 35.

§. 35. Quod propter communem utilitatem, quam in contractibus exhibent ἀργυροπράται receptum eſt; *d. Nov.* 136. *c.* 2. *in f. c.* 4. *in f.* propter quam, & beſſes uſuræ ipſis præſtandæ ſunt. *d. c.* 4. Eleganter de iis Imp. *Qui omnibus propemodum indigentibus opem ferre parati ſunt, hos utique per hujuſmodi minutias* (quod ſcil. uſuras ſtipulati non ſint) *injuriam perpeti, juſtum non fuerit. d. c.* 4. *in fin.*

CAP. III.

§. 1. ET hæc fere *Pacta* ſunt, quæ de Jure noſtro, *Legitima* dici poſſe videntur.

§. 2. Referri quidem huc etiam ſolet 1. *Pactum Compromiſſorium*, ex quo in *l.* 5. *C. de rec. arb. Actionem in factum* dari, quidam ſtatuunt.

§. 3. Sed Actionem ibi ex pacto non dari, ex eo manifeſtum eſt, quod ea *Pacta* dicantur *Legitima*, ex quibus actio datur, ad id, quod pacto comprehenſum eſt. *Actio* autem *in factum* quæ in *d. l.* 5. conceditur, non tendit ad id, ut pars partem cogat ad arbitrum venire, vel arbiter receptum arbitrium expediat; Sed datur ob ſententiam ab arbitro prolatam; & quidem non ſimpliciter, ſed tum demum, ſi ſententia ſubſcriptione partium vel decendii ſilentio fuerit probata. v. *Bach. ad.* τὰ πρῶτ. *t. de pact. cap. de Pact. Legit. n.* 8. *Bockelm. de Act. cap.* 3. *p.* 9. §. 11.

§. 4. Neque movet, quod noviſſime ait *Celeberr. D. Stryck. de inveſt. Act. Sect.* 1. *Memb.* 3. §. 36. Exceptionem quæ in *d. l.* 5. *C. de rec. arb.* Reo conceditur, vocari *ex pacto*, non ex judicato, adeoque ſe non videre, quare non & Actio ex illo pacto, cui lex

 judi-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

judicati effectum tribuit, nata dici poſſit. Ipſe enim Imp. in *d. l.* 5. ſatis aperte ſignificat, non ſolum pactum, ſed vel maxime ſententiam a partibus probatam conſiderari; neque *exceptionem ex pacto* vocat, ſed *exceptionem veluti pacti generari* ait; Quæ verba ſimilitudinem tantum quandam denotant.

§. 5. Similiter 11. *Pactis Legitimis* a multis accenſetur *Pactum Suffragii.* De quo Impp. *Theod. Arcad. Honor. in l. un. C. de ſuffrag.* Si *qui deſideria ſua explicare cupientes, ferri ſibi a quoquam ſuffraginm poſtulaverint, & ob referendam vicem ſe ſponſione adſtrinxerint, promiſſa reſtituant, cum ea quæ optaverint conſequantur. ſi artibus moras nectant, ad ſolutionem debiti coarctandi ſunt. &c.*

§. 6. Quo loco non agitur de ſalario Advocatorum, (uti male *Accurſius*) ſed Actio contra eos conceditur, qui Aulicis pro ſuffragio ſeu concilianda gratia Principis aliquid promiſerunt, eoque præſtito, promiſſis ſtare recuſant. *Alciat. l.* 2. *Paradox. c.* 14. *Cujac. ad. l. un. Giphan. ad. d. l. un.*

§. 7. Sed non eſt ibi *nuda Conventio*, uti Diſſ. volunt. Vel enim verbum *ſponſionis* de *ſtipulatione* accipiendum eſt; quemadmodum *ſpondere* & *ſponſio*, *ſtipulari* & *ſtipulationem* fere ſignificant. *l.* 40. *ff. de reb. cred. l.* 2. *ff. de ſponſal. l.* 7. *ff. de V. S. l.* 19. §. 2. *ff. de Æd. Edict. Alicat. l.* 2. *Paradox. c.* 14. *Cujac. ad. d. l. un. Giph. ad d. l. un. Perez. ad C. d. t. n.* 2. *Bockelm. de Act. c.* 3. *p.* 9. §. 12. Vel (quod magis placet) dicendum *contractum* ibi eſſe *innominatum Facio ut des*, ex eoque competere *Actionem præſcriptis verbis*. v. *l.* 5. §. 1. *l.* 15. *ff. de præſcript. verb. Donell. ad d. l. un. C. de ſuffrag. n.* 9. 10.

§. 8.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

§. 8. Imo non deſunt, qui ipſos Contractus *Pactis Legitimis* accenſendos ſtatuunt.

§. 9. Quorum ſententia, nullo colore, quantum quidem ad contractus qui *Juris Gentium*, dici ſolent attinet (niſi τὸ *Legitimum* latiori ſenſu accipiatur) defendi poteſt. 1. Quia illa conventio quæ habet nomen vel cauſam, non dicitur *Pactum* in ſpecie, ſed *Contractus l.* 7. §. 2. 3. *ff. de pact.* 2. Quia *Contractus* habent certum nomen vel cauſam, *Pacta Legitima* ſolam Legis aſſiſtentiam. *l.* 6. *junct. l.* 7. §. 1. 2. *ff. de pact.* 3. Quia τὸ *Legitimum* in *d. l.* 6. tantum dicitur de *Pacto* in ſpecie dicto, nuſquam vero de *Contractu*, cui perpetuo opponitur. *Hahn. ad Weſenb. ad t. ff. de pact. n.* 4. *Bach. ad* τὰ πρωτ. *ad t. de pact. cap. de Pact. Legit. n.* 2.

§. 10. Quantum vero ad *Contractus civiles Stipulationem* ſcil. & *Literarum obligationem* attinet, plus difficultatis ſubeſſe videri poſſet. Nam cum ſint conventiones *l.* 1. §. 2. *ff. de pact.* nec tamen conventiones Juris Gentium, neceſſe eſt aut manca ſit diviſio JCti in *l.* 5. *ff. de pact.* aut cum ad conventiones Juris Gentium non poſſint, referantur ad Legitimas; uti argumentatur *Vinn. de Pact. cap.* 4. *n ult.*

§. 11. Verum enim vero, ſi conſideretur in *l.* 6. *ff. de pact.* *Pacta Legitima* ſtricte dici, quæ ſpeciali aliqua Lege confirmata ſunt, *Stipulationem* autem & *Literarum obligationem* Contractus eſſe per ſe ſubſiſtentes §. *ult. J. de Oblig. t. t. ff.* & *J. de Verb. Obl. t. t. C de contr.* & *comm. ſtip. t. t. J. de Lit. Oblig.* facile intelligitur, hoſce contractus ad *Pacta Legitima* referri non poſſe. Neque abſurdum eſt dicere, contractus illos civiles ſub nullo membrorum, (ſcil. pactorum Ju-

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

ris Gentium & Civilis) in *d. l. 5. ff. de pact.* Contineri, quos ſub iis comprehendere mens non fuit ipſis JCtis. v. *Hahn. ad Weſ. d. l.*

CAP. IV.

§. 1. CUm vero *Pacta Legitima* propter ſingularem æquitatis rationem, caſibus *Cap.* 2. expoſitis, demum vim obligandi habeant, quis non videt *Varias* in iis *cauſarum figuras*, ex quibus obligatio naſcitur & Actio, *Condictio* ſcil. *ex Lege.*

§. 2. *Condictionem* enim *ex Lege* iſtis caſibus tantum locum habere, manifeſtum eſt, tum ex iis quæ *Cap.* 1. de *Condictione ex Lege* in genere diximus, tum ex *Nov.* 162. *cap.* 1. §. 1. Ubi Imp. de donatione agens, ſi quidem ſtipulatio intervenit *Actionem concedit ex ſtipulatu*, ſin minus *Condictitiam ex Lege.* Quod ad omnia Pacta Legitima merito extenditur. v. *Struv. Exerc. J. c.* 6. *th.* 20. *Bockelm. de Act. c.* 3. *p.* 9. §. 15. *Stryck. de inveſtig. Act. ſect.* 1. *Memb.* 3. §. 24.

§. 3. Sunt ſane, iique magni nominis JCti, qui *Pacta Legitima* ad *Quaſi contractus* referenda ſtatuunt.

§. 4. Sed quominus ſententiæ eorum ſubſcribere poſſimus, facit expreſſus utriuſque partis conſenſus, qui in *Pactis Legitimis* intercedit, in *Quaſi contractibus* autem excluditur. Uti ex ſingulis *Quaſi contractibus* quos Imp. ſub *tit. J. de Oblig. quæ quaſi ex contr.* ex profeſſo exponit, manifeſtum videtur.

§. 5. De *Negotiorum Geſtione*, poſtquam Actiones quæ ex ea naſcuntur propoſuit, ait Imp. *Quas ex nullo contractu proprie naſci manifeſtum eſt. Quippe ita naſcuntur iſtæ actiones, ſi ſine mandato quiſque alienis*

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

lienis negotiis gerendis ſe obtulerit, ex qua cauſa ii quorum negotia geſta fuerint etiam ignorantes obligantur. §. 1. *J. d. t.* add. *l.* 5. *pr. ff. de O. & A.* Similiter de *Tutelæ Adminiſtratione*; *Tutores quoque qui tutelæ judicio tenentur, non proprie ex contractu obligati eſſe intelliguntur, nullum enim negotium inter tutorem & pupillum contrahitur.* §. 2. *J. d. t.* add. *d. l.* 5. §. 1. Nec non de *Communione*; *Si inter aliquos communis res ſit ſine ſocietate, veluti quod pariter eis legata donatave eſſet, & alter eorum alteri ideo teneatur communi dividundo judicio, quod ſolus fructus ex ea re perceperit, aut quod ſocius ejus ſolus in eam rem neceſſarias impenſas fecerit, non intelligitur ex contractu proprie obligatus eſſe quia nihil inter ſe contraxerunt &c.* §. 3. *J. d. t.* Ut & de *Hereditatis Aditione*; *Heres quoque legatorum nomine non proprie ex contractu obligatus intelligitur, neque enim cum herede, neque cum defuncto ullum negotium geſſiſſe legatarius proprie dici poteſt.* §. 5. *J. d. t.* add. *l.* 5. §. 2. *ff. de O. & A.* Et denique de *Indebiti ſolutione*; *Adeo non intelligitur proprie ex contractu obligatus eſſe* (qui ſcil. indebitum accepit) *ut ſi certiorem rationem ſequamur, magis ex diſtractu quam contractu poſſit dici obligatus, eſſe. Nam qui ſolvendi animo pecuniam dat, in hoc dare videtur, ut diſtrahat potius negotium quam contrahat.* §. 6. *J. d. t.* add. *l.* 5. §. 3. *ff. de O. & A.*

§. 6. Ex quibus, ut videtur, evidenter apparet, *Quaſi Contractus* negotia eſſe contractibus ſimilia, ex quibus *citra conventionem* & prævium tractatum partium, obligatio naſcitur & actio. Et uti *Nomen* & *Cauſa Contractus* a *nudis conventionibus* diſtinguit, *l.* 5. *l.* 6. *l.* 7. §. 1. *ff. de pact.* ita *Conſenſum* ve-

ros contractus a *Quaſi-contractibus* maxime ſeparare.

§. 7. Quod ulterius confirmatur ex eo, quod niſi conſenſus in *Quaſi contractibus* deficeret, *Veri contractus*, futuri eſſent. *Negotiorum geſtio* utique mutaretur in *Mandatum*, *Rei Communio* in *ſocietatem*, & *Indebiti ſolutio* in *mutuum*; Vid. *Diſſert.* 2. *cap.* 3. §. 14. 17.

§. 8. Eaque collectio hic omnino procedit, quia alii *Quaſi contractus* præter eos quos Imp. in *d. t. Inſt. de oblig. quæ quaſi ex contract.* exponit, ex Legibus noſtris demonſtrari nequeunt. v. *d. Diſſert.* 2. *cap.* 3.

C A P. V.

§. 1. SEd de *Pactis Legitimis* ſatis. Tranſeamus ad alia exempla *Condictionum ex Lege.*

§. 2. Sic I. in *l.* 23. *ff. de reb. cred. Condictio* conceditur, ad pretium repetendum, contra eum qui rem aliquam bona fide poſſedit, eamque poſtea vendidit: eo quod ex re alterius locupletior factus eſt.

§. 3. II. *Condictio ex Lege* ſcil. Julia, datur uxori contra maritum ob ſervos dotales manumiſſos *l.* 64. *l.* 65. *ff. ſolut. matrim.*

§. 4. III. Donatori, ad repetendum id quod ſupra modum legis donatum eſt. *l.* 21. *in t. ff. de don.*

§. 5. IV. Domino, cujus ſervus ob teſtimonium dicendum quæſtioni ſubjicitur, ad æſtimationem ejus præſtandam. *l.* 27. §. *ult. l.* 28. *ff. ad L. Jul. de adult. l.* 3. *C. eod.* Si vero ut reus quæſtioni ſubjicitur & abſolvitur, in duplum. *d. l.* 27. §. *ult l. ult. ff. de calumn.*

§. 6. V. Reo contra Actorem qui plus in libello petiit, ut ex hac cauſa viatores id eſt executores litium, ampliorem ſummam, ſportularum nomine, exigerent,

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

rent, in triplum. §. 23. *J. de Act.* Ubi in *fin.* pro *quam procul dubio certum eſt ex Lege condictitia emanare.* ex MSS. quibuſdam, legendum, *Ex qua procul dubio eſt, ex Lege condictitiam emanare. Pac. in not. Vin. ad d.* §. 23.

§. 7. VI. Ut & contra executores litium, qui plus æquo exegerint, in quadruplum. §. 24. *J. de Act.* ubi ſimiliter in *fin.* pro *Item & Lege condictitia noſtra conſtitutio oritur in quadruplum condemnationem imponens.* &c. reſtituendum, *Item condictitia ex Lege, quæ ex noſtra conſtitutione oritur in quadruplum condemnationem imponit. Pac. in not. Vin. ad. d.* §. 24.

§. 8. VII. Liberis, parentibus, & aliquando fratribus & ſororibus, ad petendam *Portionem legitimam*, ejuſve ſupplementum; ut & mortuis conſulatur, ne teſtamentum ſubvertatur, & iis quibus Querela inofficioſi competere poterat *l.* 30. *pr. l.* 35. §. 2. *C. de inoff. teſt. Nov.* 115. *c.* 5. *pr.* v. *Diſſert. n. de Port. Legit.* 4. *c.* 4. § 8. 9.

§. 9. VIII. Petitori hereditatis, contra poſſeſſorem, ſi ſuccubuerit, ad repetendum, quod creditoribus hereditariis forte ſolverit. *l ult.* §. 1. *C. de petit. hered.*

§. 10. IX. Victo in aleæ luſu, vel cuicunque volenti, ad repetendum id, quod alea amiſſum eſt. *l.* 1. *l. ult. C. de aleat.*

§. 11. X. Fiſco agenti contra debitorem debitoris ſui ex cauſa primi pilari obligati, ex die obligatum, ut ante definitum tempus debita repræſentet. *l.* 1. *C. de condict. ex Leg.*

§. 12. XI. Creditoribus hypothecariis anterioribus & potioribus, contra poſteriores, quibus heres, qui ſub beneficio inventarii hereditatem adiit, res hereditarias

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

in ſolutum dedit, vel ex rerum diſtractarum pretio ſolvit, ad præſtandum quod ipſis debetur. *l. ult.* §. 6. *C. de jur. delib.*

§. 13. XII. Civitatibus, contra ſingulos rerum ad debitores ſuos pertinentium poſſeſſores, pro rata. *Quia enim nefas eſt obnoxiis corporibus alienatis circumſcribi civitates, placuit, ſi quis debitor civitatis, quippiam ex eo patrimonio, quod habuit, cum pecuniam Reip. ſumeret; donaverit, vel diſtraxerit*, ita ut fiat minus idoneus & non ſolvendo, ipſo excuſſo, conveniri poſſeſſores bonorum, *pro rata* ejus quod quiſque ex facultatibus debitoris poſſidet. *l.* 2. *C. de debit. Civ. L.* XI.

§ 14. Sunt ſane, qui hoc caſu *Actionem hypothecariam* Civitatibus competere ſtatuunt: Sed ſine ratione. *Actio* enim *hypothecaria* non competit civitatibus, niſi de hypotheca ſibi proſpexerint, vel ſpeciale privilegium habeant. *l.* 2 *C. de Jur. Reip. L* XI.

§. 15. Neque recte eo referuntur verba *d. l.* 2. *obnoxiis corporibus*. quæ nihil aliud ſignificant, quam ſi non ſolvatur debitum, ad ea perveniri poſſe. *Cujac. ad d. l.* 2. *d. Jur. Reip. Perez. ad d. t. de deb. Civ. n.* 3. & *ſeq. Brunnem. ad d. l.* 2. *C. de deb. Civ.*

§. 16. Licet autem Actio perſonalis ordinario non ſequatur res ſeu bona debitoris ſed perſonam, niſi in fraudem creditorum alienatio facta ſit; Aliud tamen hic favore Reip. ſeu civitatis receptum eſt.

§. 17. Ita tamen ut illud diſcrimen inter *Condictionem* hanc *ex d. l.* 2. & *Actionem hypothecariam* intercedat, quod Reſp. habens hypothecam, in ſolidum habeat Actionem contra poſſeſſorem, non habens hypothecam pro rata. *Perez. d. l. Brunnem. d. l.*

§. 18.

§ 18. Quæ omnia negotia, cum neque ad *contractus* neque *Quaſi-Contractus Delicta* vel *Quaſi-Delicta*, referri nequeant, nihil aliud ſupereſt, quam ut dicamus in iis *Varias eſſe cauſarum figuras* ex quibus, ob ſingularem æquitatem, proprio jure, Actio conceditur.

§. 19. Neque hic iterum fontem *Condictionum ex Lege* cum *Thomas. ad Huber. præl. ad t. ff. de condict. ex Leg.* ad *Quaſi contractus* referre licebit.

§. 20. Tum quia iſta negotia nulli ex contractibus ſunt ſimilia, tum quia *Quaſi Contractus* nuſquam appellantur. Add. *ſup. Cap.* IV. §. *ult. Diſſert.* 2. *Cap.* 2.

CAP. VI.

§. 1. Plane non ſtatim *Condictio ex Lege* locum habet, ubi nomen Actionis non exprimitur, ſed illud inprimis conſiderandum eſt, an in-certa ſit natura & forma negotii ex quo obligatio & Acto introducitur.

§. 2. Hinc I. male multi ex *l* 1. *C. de Jur. Emphyt. Condictionem* concedendam aſſerunt.

§. 3. Licet enim nomen *Actionis*, ibi non exprimatur, qua agendum ſit, conſtat tamen agi ibi de *Emphytheuſi:* Quem Contractum nunc ab *Emtione-Venditione* & *Locatione-Conductione* ſeparatum eſſe & per ſe ſubſiſtentem, ex *d l.* 1. *C. de jur. emph.* §. 3. *J. de locat. cond.* manifeſtum eſt.

§. 4. Ut adeo ibi nulla alia actio, quam ea quæ ex contractu deſcendit, *Emphyteuticaria* ſcil locum habere poſſit. *Bockelm. ad t. ff. de condict. ex Leg. n.* 2. v. *Princ.* *n. ad J. t. de loc.* §. 25.

§. 5. Similiter II. propter læſionem ultra dimidium *Condictionem* ex *l.* 2. *C. de reſcind. vend.* locum habere minus recte a quibuſdam traditum eſt.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

§.6. Ex ipſa *l.* 2. enim conſtat, agi ibi de *Emtione-Venditione*, ex qua naſcitur *Actio Emti-Venditi*, quæ ad omnia ea, quæ ex natura hujus bon. fid. contractus præſtanda ſunt, quin & ad diſtrahendam *Emtionem* aliquando competit. *l.* 11. §.6. *ff. de act. emt. l. l.* 6. *C. eod. Giph. ad d. l.* 2. *C. de reſc. vend. Wiſſ. ad d. l.* 2. *Bockelm. ad t. ff. de Condict. ex Leg. n.* 2.

§.7. Idem 111. dicendum de *L. un. C. de Suffrag.* Vel enim interceſſit ibi ſtipulatio, vel (quod verius videtur) Contractus ibi eſt innominatus. Vid. Supr. *Cap.* 3. §. 7.

COROLLARIA RESPONDENTIS.

I.

L. 3. ff. De Juriſdictione nulla emendatione indiget.

II.

Tutoris datio eſt juriſdictionis non ordinariæ, ſed extraordinariæ.

III.

Uſuræ non tantum jure civili, ſed & naturali, & divino ſunt licitæ.

IV.

Maritus conſtante matrimonio eſt dominus dotis.

V.

Judex debet judicare ſecundum acta & probata.

FINIS.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

AAN DEN HEER

LEONARDUS van HETEREN,

Geleerdelijk over de *Oorſaak der Verpligtinge* redenkavelende.

Zang.

WEn Mavors drijvt het Spaans-genet
In een rivier van bloed te wet,
Beſtuwt met duiſent ys're drom'len,
Ten koſten van hun koſtel bloed,
Gewoon te rooven 's vyandz goed,
Op 't hitzen van trompet en trom'len;
Leevt hem, op vleug'len van de Faam
Gevoert, in d' and're nagt den naam.

Tegen-Zang.

En Themis, als ze in 't Letter-veld
Den dollen Mavors wetten ſteld,
En doed, zijn krijgsbanieren danſſen,
Na maatzlag van haar Wet-ſiool,
Of 't onregt drijvt uit 's Pleyt'ren ſchool;
Ver boven 's wereldz hoogſte tranſſen,
Zo vaſt, als 't Noord den zeylſteen mint,
Haar naam aan d' eeuwigheden bint.

Zlot-Zang.

Van HETREN, Themis voedſterling,
In Pallas worſtelperk, den kling
Der Wetten en gezonde Reden,
Zo meeſterlijk, zo braav hanteert,
Verpligtinz Oorzaak, zo geleerd
En naakt ontvouwt, in all' haar leden;
Dat, opgevoerd ten top van eer,
Zijn Naam vereeuwigt door zijn Leer.

NICOLAUS COENEN.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

Ter eeren van den Geleerden
HEER

LEONARDUS van HETEREN,

Als ſijn Ed. het vierde Diſpuit *de Cauſis Obligationem* publijck verdedigde.

NA 't lofliick driegetal ſo braev U voorgegaen,
Slaet Gy, ô ſchrander hooft, meed' in de ſelve baen,
Gy laet, gelijck als ſy, op Themis praeltoneel
U Horen: Jeder bromt U lof met volle keel
En toont onwrickbaer door dees dappre redenſtrijdt.
In Themis Worſtelperck, U onvermoeide vlijdt,
Verpligtings Oorſaeck die Gy yder doet verſtaen
Voert oock Uw naem by Moor, en Geele Indiaen
In 's wereldts andre nacht, door Fam'es Lofbaſuin
Een yder kroont vol vreugdt U doorgeleerde kruin
Met Lauwerblaen: Ten prijs van dees bevoghten eer
Mijn ZangNimf volgt haer ſpoor, en vlecht U oock mijn Heer
Gedoken in het groen, een geur'ge Roſenkrans
Sy ſiet als int' verſchiet U opgevoerdt ten trans
Van eer en wetenſchap, een Haegſe Maegdendrom,
Uitqueelen uwe lof, en heeten wellekom.

JOANNES ALSTORPHIUS. L. L. St.

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77

Early European Books, Copyright © 2011 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of Koninklijke Bibliotheek, Den Haag.
446 F 77